

Instruktion

Framtagen av: Medicinskt ansvarig Läkare	Sökord i diariet: Undersökning Person som fallit	Fastställt: 2010-12-07
Fastställt av: Medicinskt ansvarig	Diarienummer: VON F 2017/00313 003	Giltigt t.o.m. Kontinuerligt

Undersökning av person som fallit

- kommunal hälso- och sjukvård

Används som bedömningsunderlag av sjuksköterska vid undersökning efter fall

Utsatta kroppsdelar för fraktur och luxation hos äldre osteoporotiska/bensköra personer;

- Handled
- Nyckelben
- Axelluxation
- Överarm
- Revben
- Underben och fotled
- Höft och bäcken
- Kota

Undersökning

- Bedöm om personen är kontaktbar.
- Bedöm om personen är smärtpåverkad t.ex. kladdig, kallsvettig, oklar, vit i ansiktet, flackig blick.
- Bedöm i vilken ställning personen ligger. Finns tydliga felställningar t.ex. är benet utåt roterat och/eller förkortat.
- Titta efter skada på hud, rodnader och/eller blåmärken.
- Bedöm om nytillkommen förlamning finns.
- Kontrollera puls - långsam under 50 slag/min eller snabb över 100 slag/min.

Hur har fallet gått till?

Kan man med ledning av detta räkna ut var personen slagit sig?

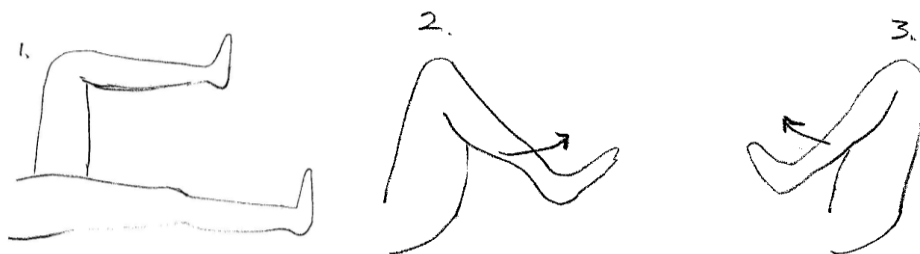
Om huvudet fått slag, undersök personen systematisk enligt instruktion -
Undersökning vid kraftigt slag mot huvudet.

Genomför undersökning på plats

Notera smärtreaktion. Ömhet uppstår ofta över ett frakturområde. Om en kroppsdel ömmar eller smärtar rör den inte ytterligare. Börja metodiskt uppifrån och ner, känn igenom personen med varsamma tryck innan förflyttning. Sluta genast undersöka kroppsdelens om personen signalerar smärta men gå vidare med undersökningen.

- Huvud:** Notera bulor, sår, ömhet över näsa eller på kinderna under ögonen.
- Nyckelben** Känn längs med hela.
- Överarm** Känn längs med hela.
- Underarm** Känn längs med hela. Böj försiktigt i handleden, titta och känn försiktigt över fingrarna och handen.

- Axel** Lyft armarna för att se att axlarna kan röras, notera smärta. Vrid i armbågsleden, avstå om över eller underarm verkar bruten.
- Bröstkorg** Tryck med båda händerna försiktigt ihop bröstkorgen. Sätt händerna strax under armhålorna och vandra ner till midjan.
- Bäcken** Vila händerna mot höftbenskammarna, tryck försiktigt ihop dem. Tryck över blygdbenet.
- Benen** Tryck försiktigt över utsidan av låret hela vägen ner till knäet. Känn med hela handen över knäet. Tryck sedan längs utsidan av underbenet ned till fotleden. Känn på samma sätt längs insidan av underbenet från knäet till fotleden. Känn över båda fotknölna och böj och sträck i fotleden. (1) Böj sedan benen i knä och höftled, om ingen smärtreaktion för försiktigt underbenet åt (2) vänster och (3) höger för att se om patienten signalerar smärta.

- Kotor** Om personen inte anger smärta från höften efter undersökning, sätt personen upp och knacka över kotorna i ryggraden.
- Upprepa kontrollerna efter behov.

Kontakta läkare – skicka till sjukhus

- Vid fraktur skicka till sjukhus och vid behov kontakta läkare.
- Vid frakturmisstanke eller vid tveksamhet kontakta alltid läkare.
- Vid kraftigt slag mot huvudet kontakta läkare efter undersökning enligt instruktion – undersökning vid kraftigt slag mot huvudet.

Dokumentation

- Undersökning och resultat ska dokumenteras i omvårdnadsjournalen samt vid behov lyftas upp under aktuellt status.
- Skriv avvikelserapport utifrån händelsen.